

ARCHIWUM
LEGIONÓW
i N. K. N.
Nr 521

DZIENNIK URZĘDOWY DEPARTAMENTU
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO TYMCZASOWEJ RADY STANU
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Nr. 1.

WARSZAWA, 1 PAŹDZIERNIKA 1917 R.

TREŚĆ.

Zawiadomienie.

Dział I. Rozporządzenia ustawodawcze, uchwalone przez Tymczasową Radę Stanu Królestwa Polskiego i Komisję Przejściową Tymczasowej Rady Stanu:

1. Przepisy tymczasowe o szkołach elementarnych w Królestwie Polskim.

Dział II. Rozporządzenia władz okupacyjnych, opublikowane w dziennikach rozporządzeń: General - Gubernatorstwa Warszawskiego i c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce:

Rozporządzenia ogólne, dotyczące oddania zarządu szkolnictwa Komisji Przejściowej Tymczasowej Rady Stanu.

Ustawa, dotycząca uwzględnienia potrzeb szkolnych mniejszości.

Ustawa wykonawcza, dotycząca uwzględnienia potrzeb szkolnych mniejszości.

Dział III. Rozporządzenia wykonawcze Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

1. Rozporządzenie Dyrektora Departamentu w przedmiocie tymczasowego sprawowania obowiązków służbowych w szkolnictwie Królestwa Polskiego przez dotychczasowych kierowników(czki) i nauczycieli(lki).
2. Rozporządzenie Dyrektora Departamentu w przedmiocie obchodu setnej rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki.

ZAWIADOMIENIE.

Departament Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wydawać będzie niniejszy „Dziennik Urzędowy”. W Dzienniku zamieszczane będą uchwalone przez Komisję Przejściową Tymczasowej Rady Stanu ustawy, rozporządzenia i przepisy, dotyczące wyznań religijnych i oświecenia publicznego, tudzież rozporządzenia i okólniki Dyrektora Departamentu.

Przez ogłoszenie w Dzienniku Urzędowym Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wprowadzane akty ustawodawcze i rozporządzenia uzyskują moc obowiązującą.

Warszawa, dnia 24 września 1917 r.

Dyrektor Departamentu
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

Józef Mikułowski-Pomorski.

Za Redaktora Dziennika Urzędowego

Stanisław Dobrowolski.

OD REDAKCJI.

Cena poszczególnego numeru Dziennika Urzędowego wynosi 1 markę polską.

Przy prenumeracie pobierana będzie przedpłata w wysokości 5 marek za takąż liczbę numerów kolejnych łącznie z przesyłką.

Redakcja i administracja Dziennika mieści się w lokalu Departamentu W. R. i O. P. (ul. Mazowiecka № 22).

DZIAŁ PIERWSZY.

1.

PRZEPISY TYMCZASOWE

o szkołach elementarnych w Królestwie Polskim.

DZIAŁ I.

Przepisy ogólne.

- Art. 1. Szkoły elementarne są publiczne i prywatne.
- Art. 2. Cele wychowawcze, przedmioty i zakres nauczania, zasady wewnętrzного ustroju i organizacji szkół publicznych elementarnych w związku z całym systemem szkolnictwa oznaczone zostaną w oddzielnej ustawie.
- Art. 3. Publiczna szkoła elementarna jest dostępna dla wszystkich bez różnicy wyznania dzieci w wieku szkolnym.
- Art. 4. Nauka w szkołach elementarnych publicznych jest bezpłatna.
- Art. 5. Szkoły elementarne, utrzymywane przez państwo, powiaty, gminy wiejskie lub miejskie, związki szkolne gmin i powiatów, są szkołami publicznymi.
- Art. 6. Szkoły elementarne, utrzymywane przez osoby prywatne, zrzeszenia i instytucje, są szkołami prywatnymi.
- Art. 7. Szkoły elementarne prywatne mogą ubiegać się o przyznanie im prawa publiczności, o ile odpowiadają warunkom, wymienionym w dziale IV (art. 78—93) niniejszej ustawy.
- Art. 8. Kierownictwo i zwierzchni nadzór nad szkołami elementarnymi publicznymi sprawuje Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego (W. R. i O. P.).
- Art. 9. Zwierzchni nadzór nad szkołami elementarnymi prywatnymi sprawuje Dyrektor Departamentu W. R. i O. P.
- Art. 10. Szkoła elementarna publiczna lub prywatna, posiadająca prawo publiczności, wydaje świadectwa ukończenia szkoły, mające znaczenie dokumentu urzędowego.
- Art. 11. Wszędzie tam, gdzie jest dostateczna liczba szkół dla pomieszczenia wszystkich dzieci w wieku szkolnym, nauka staje się obowiązkową. Obowiązkową naukę przeprowadza się na mocy przepisów o obowiązku szkolnym, które oznaczy oddzielna ustawa.
- Art. 12. Dla celów administracyjnych i gospodarczych w zakresie szkolnictwa tworzą się okręgi szkolne.

Miasta: Warszawa, Łódź, Lublin, Częstochowa i Sosnowiec stanowią samodzielne okręgi szkolne.

Każda gmina wiejska i miejska stanowi osobną jednostkę terytorjalną szkolną.

Większe osady mogą tworzyć, na mocy decyzji Dyrektora Departamentu W. R. i O. P., samodzielne jednostki szkolne.

- Art. 13. Gminy oraz powiaty mogą dla specjalnych celów szkolnych i oświatowo-kulturalnych tworzyć związki gmin i powiatów. Związki tworzą się na podstawie dobrowolnych umów z inicjatywy szkolnych władz państwowych lub organów samorządu miejscowego.

Związki zatwierdza Dyrektor Departamentu W. R. i O. P.

DZIAŁ II.

O szkołach publicznych.

ROZDZIAŁ I.

O zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół elementarnych.

- Art. 14. Obowiązek zakładania i utrzymywania publicznych szkół elementarnych ciąży na gminie.
- Art. 15. Władze szkolne i organy miejscowego zarządu szkolnictwa starać się będą o to, ażeby założone zostały szkoły wszędzie w dostatecznej liczbie.
- Zakładanie i budowę szkół stosuje się do ogólnego planu szkolnego, zatwierdzonego przez odpowiednie władze szkolne.
- Art. 16. Gmina nie ma prawa pozbawiania szkoły tych funduszy pieniężnych lub tych gruntów, z których szkoły i nauczyciele korzystają. Może to nastąpić wyłącznie na wniosek Dozoru Szkolnego za zgodą Rady Szkolnej Okręgowej i Inspektora Okręgowego pod warunkiem, że gmina oznaczy wzamian inne, równe tamtym, źródła dochodu. Gmina nie może również bez zezwolenia na to Rady Szkolnej Okręgowej i Inspektora Okręgowego zamykać szkół istniejących.
- Art. 17. Projekty szkolne oraz budżety przedkładają radzie gminnej wzgl. magistratowi co roku Dozory Szkolne, względnie Rady Szkolne Okręgowe (gdzie niema Dozorów).
- Art. 18. Subsydja i pożyczki dla gmin na budowę szkół z państwowego funduszu szkolno-budowlanego oznaczy i ureguje oddzielna ustawa.
- Art. 19. Niezbędne na utrzymanie szkół elementarnych publicznych środki płyną:
- a) z podatków gminnych,
 - b) z funduszy, przeznaczonych przez organy samorządu powiatowego,
 - c) ze skarbu państwa,
 - d) z fundacji, zapisów i darowizn.

- Art. 20. Do pokrywania wydatków gmin na szkoły przykładą się skarby państwa w rozmiarach, które oznaczone zostaną. Jednak wydatki rzeczowe jako to: najem i remont pomieszczeń dla szkół i nauczycieli, wewnętrzne urządzenia, pomoce naukowe i biblioteki szkolne dla dzieci, utrzymanie służby, opał dla szkoły i nauczyciela, oświetlenie, materiały piśmienne i druki szkolne, utrzymanie porządku i czystości w szkole oraz koszty administracyjne Dozorów Szkolnych ponosi wyłącznie gmina. Również gmina wydziela szkołom plac na boisko, ogród szkolny oraz grunt dla nauczyciela.
- Art. 21. Rady Szkolne Okręgowe określają, uwzględniając stosunki miejscowe, normy, podług których Dozory Szkolne będą zaopatrywały nauczycieli w opał, szkoły — w opał, oświetlenie, materiały piśmienne i pokrywały koszty najmu usługi i utrzymania czystości w szkołach.
- Co do budowy szkół, ich urządzeń wewnętrznych, rodzaju i systemu sprzętów szkolnych, bibliotek szkolnych, niezbędnych pomocy naukowych, druków szkolnych oraz co do urządzenia ogrodów i boisk zostaną wydane Radom Szkolnym Okręgowym specjalne instrukcje.
- Art. 22. Sumy budżetowe, nie wydatkowane w danym roku, pozostają do rozporządzenia Dozoru Szkolnego lub danej Opieki Szkolnej dla użycia wyłącznie na rzecz potrzeb szkolnych.

ROZDZIAŁ II.

O personelu nauczycielskim.

- Art. 23. Warunki, jakim odpowiadać winien personel nauczycielski, oraz stosunki prawne nauczycieli w publicznych szkołach elementarnych określi oddzielna ustawa.
- Art. 24. Obywatel obcego państwa może być nauczycielem w szkole publicznej i prywatnej za każdorazowym zezwoleniem Dyrektora Departamentu W. R. i O. P.
- Art. 25. Mianuje nauczycieli na wniosek Rady Szkolnej Okręgowej Inspektor Okręgowy; stabilizuje, przenosi stabilizowanych na inne posady, awansuje, degradowe i usuwa Dyrektor Departamentu W. R. i O. P.
- Art. 26. Ks. prefektów oraz świeckich nauczycieli religii katolickiej mianuje Dyrektor Departamentu W. R. i O. P. za zgodą władzy duchownej z pośród osób, posiadających misję kanoniczną. Nauczycieli religii innych wyznań mianuje Dyrektor Departamentu po porozumieniu się z odpowiednią zwierzchnością wyznaniową.
- Art. 27. Powoływanie tymczasowe nauczycieli na posady w szkołach elementarnych publicznych, organizowanie zastępstw w wypadkach nagłych, jak również przenoszenie ze względów służbowych, a nie w drodze dyscyplinarnej niestabilizowanych sił nauczycielskich na inne posady należy do Inspektora Okręgowego.

- Art. 28. Kandydatury na posady nauczycielskie w publicznych szkołach elementarnych ustala Rada Szkolna Okręgowa drogą konkursu i wybranych kandydatów wraz z listą odrzuconych przedstawia Inspektorowi Okręgowemu do zatwierdzenia. Jeżeli Rada Szkolna Okręgowa w określonym przez Departament terminie kandydatów nie przedstawi lub też jej kandydaci zostaną przez Inspektora odrzuceni, Inspektor za zgodą Departamentu mianuje nauczycieli bezpośrednio. W razie odrzucenia kandydatów Rady Szkolnej Okręgowej Inspektor komunikuje jej motywy swej decyzji.

DZIAŁ III.

O organach zarządu szkolnictwa elementarnego.

ROZDZIAŁ I.

O Radzie Szkolnej Okręgowej.

- Art. 29. Każdy okrąg szkolny posiada Radę Szkolną Okręgową.
Miasta: Warszawa, Łódź, Lublin, Sosnowiec, Częstochowa stanowią samodzielne okręgi szkolne z osobnymi Radami Szkolnymi Okręgowymi.
Dyrektorowi Departamentu W. R. i O. P. przysługuje prawo wyodrębniania miast innych w samodzielne okręgi szkolne.
- Art. 30. Rada Szkolna Okręgowa składa się:
- a) z członków z wyborów:
 - 1) z trzech przedstawicieli, wybranych przez sejmik powiatowy, przyczym jeden przynajmniej winien być członkiem sejmiku;
 - 2) z jednego—wybranego przez radę miasta okręgowego;
 - 3) z jednego przedstawiciela zawodu nauczycielskiego, wybranego przez konferencję okręgową nauczycieli szkół elementarnych publicznych;
 - 4) z kierownika (czki) seminarjum nauczycielskiego lub nauczyciela (lki) zakładu naukowego średniego, wybranego (ej) przez Radę Szkolną Okręgową na jednym z pierwszych posiedzeń.
 - Jeżeli w okręgu nie ma zakładu naukowego średniego oraz seminarjum nauczycielskiego, wchodzi kierownik jednej z miejscowych szkół elementarnych publicznych wieloklasowych, wybrany na jednym z pierwszych posiedzeń Rady Szkolnej Okręgowej.
 - b) z członków z nominacji:
 - 1) z dwóch obywateli, powołanych przez Dyrektora Departamentu W. R. i O. P.;
 - 2) z osób duchownych: reprezentanta kościoła rzymsko-katolickiego i reprezentantów innych wyznań, o ile dane wyznanie stanowi w okręgu więcej niż 1% ogółu ludności; reprezentantów wyznań powołuje Dyrektor Departamentu po porozumieniu się z władzą kościoła rzymsko-katolickiego, wzgl. zwierzchnością gmin wyznaniowych;

c) z członka z urzędu: lekarza okręgowego (wzgl. szkolnego).

W posiedzeniach Rady Szkolnej biorą udział Inspektor Okręgowy lub jego zastępca oraz Komisarz Państwowy.

Art. 31. Rada Szkolna Okręgowa miast, wydzielonych w odrębne okręgi szkolne, składa się:

a) z członków z wyborów:

- 1) z dwóch, wybranych przez magistrat;
- 2) z czterech reprezentantów rady miejskiej, przez nią wybranych, przyczym dwaj przynajmniej winni być członkami rady;
- 3) z kierownika (czki) seminarjum nauczycielskiego, wybranego (ej) na jednym z pierwszych posiedzeń Rady Szkolnej Okręgowej;
- 4) z kierownika (czki) lub nauczyciela (lki) zakładu naukowego średniego, wybranego (ej) na jednym z pierwszych posiedzeń Rady Szkolnej Okręgowej;
- 5) z jednego przedstawiciela (lki) zawodu nauczycielskiego, wybranego (ej) przez konferencję nauczycieli szkół elementarnych publicznych;

b) z członków z nominacji:

- 1) z dwóch obywateli miasta, powołanych przez Dyrektora Departamentu W. R. i O. P.;
- 2) z reprezentantów wyznań, jak wyżej w art. 30 p. b-2;

c) z członka z urzędu: lekarza szkolnego (naczelnego).

W posiedzeniach Rady Szkolnej Okręgowej bierze udział Inspektor Okręgowy lub jego zastępca i Komisarz Państwowy.

Art. 32. Mandaty członków Rady Szkolnej Okręgowej trwają: członków z mianowania i reprezentantów nauczycielstwa—trzy lata; delegatów sejmiku i rady miejskiej—tak długo, jak długo trwają mandaty do sejmiku i rady miejskiej.

Przedstawiciele zawodu nauczycielskiego tracą pełnomocnictwa z chwilą, kiedy przestają pełnić funkcje nauczycielskie w danym okręgu.

Art. 33. Kolegja wyborcze prócz członków czynnych wybierają po jednym zastępcy, który wchodzi do Rady Szkolnej Okręgowej w razie ustąpienia członka czynnego.

Protokoły wyborcze są przesyłane do Departamentu W. R. i O. P. w dniu następnym po dokonanych wyborach.

Zaskarżenia na prawidłowość wyborów mogą być wnoszone do Departamentu W. R. i O. P. najpóźniej w przeciągu dni 7, licząc od dnia następnego po dokonaniu wyborów.

Członkowie Rady rozpocząć mogą pełnienie swych obowiązków po otrzymaniu zawiadomienia Departamentu W. R. i O. P. o zatwierdzeniu wyborów.

Członkowie ustępujący pełnią swe obowiązki do czasu zatwierdzenia ich następców przez Dyrektora Departamentu W. R. i O. P.

Art. 34. Do obowiązków Rady Szkolnej Okręgowej wogóle należy:

1. roztaczanie nadzoru nad szkolnictwem elementarnym publicznym i prywatnym;

- II. wyjednywanie środków na potrzeby szkolne i oświatowe oraz zarządzanie funduszami swego okręgu;
- III. sprawowanie władzy zwierzchniej nad Dozorami Szkolnymi w gminach i Opiekami Szkolnymi;
- IV. badanie potrzeb szkolnych i oświatowo-kulturalnych swego okręgu i współdziałanie z Inspektorem Okręgowym i Dozorami Szkolnymi w sprawie czynienia zadość tym potrzebom.

W szczególności zaś do niej należy:

1. roztaczanie nadzoru nad elementarnymi szkołami publicznymi i prywatnymi, z wyjątkiem szkół ćwiczeń przy seminarjach nauczycielskich, za pomocą wizytacji szkół przez delegowanych członków Rady, bez prawa jednak przeegzaminowywania uczniów i czynienia uwag nauczycielom; nie mogą być do wizytowania delegowani nauczyciele czynni;
2. sprawowanie władzy zwierzchniej nad Dozorami Szkolnymi; mianowanie przepisanej liczby członków Dozorów, zatwierdzanie wyborów i rozwiązywanie Dozorów Szkolnych w razie, gdyby Dozór nie spełniał swych obowiązków lub działalność jego była niezgodną z niniejszą ustawą;
3. decydowanie zgodnie z instrukcjami Dyrektora Departamentu W. R. i O. P. w sprawie projektów sieci szkolnych, sporządzanych przez Dozory Szkolne w gminach;
4. decydowanie wniosków w sprawie otwierania szkół poszczególnych;
5. wydawanie koncesji na otwieranie szkół elementarnych prywatnych;
6. wydawanie opinii o wnioskach Dozorów Szkolnych w sprawie zwijania szkół istniejących lub zamiany tych źródeł dochodowych, z których poszczególne szkoły korzystają;
7. ogłaszanie w przepisany terminie konkursów na wakujące stanowiska nauczycielskie, wybór kandydatów z możliwym uwzględnieniem życzeń Dozorów i Opiek Szkolnych i przedstawianie kandydatów Inspektorowi do zatwierdzenia;
8. udział w urzędzie dyscyplinarnym do spraw służbowych nauczycieli, którego kompetencje określi oddzielna ustawa;
9. współdziałanie z Inspektorem Okręgowym w sprawie dalszego kształcenia nauczycieli szkół elementarnych (urządzanie kursów wakacyjnych uzupełniających, konferencji nauczycielskich i t. p.);
10. wydawanie stypendjów na dalsze studia dla nauczycieli szkół elementarnych, subwencjonowanie bibliotek okręgowych dla nauczycieli, tworzenie muzeów pedagogicznych i opieka nad nimi, ułatwianie nabywania podręczników, pomocy naukowych, materiałów piśmiennych, książek do bibliotek szkolnych, ksiąg i druków szkolnych;
11. roztaczanie nadzoru nad gospodarką szkolną gmin, rozpatrywanie sprawozdań Dozorów gminnych i kontrola nad wykonaniem gminnych budżetów szkolnych;
12. zarządzanie funduszami, przeznaczonymi na cele szkolne okręgu; opieka nad majątkiem szkolnym okręgu i fundacjami szkolnymi, o ile czynności te nie zostały zastrzeżone innym władzom;
13. występowanie z wnioskami do Departamentu W. R. i O. P.

w sprawach szkolnych i oświatowo-kulturalnych, udzielanie wyjaśnień i opinii na jego żądanie, składanie rocznych sprawozdań Departamentowi;

14. rozpatrywanie wszelkich wniosków, napływających do Rady;

15. określanie norm, podług których Dozory Szkolne gmin:

1) zaopatrują nauczycieli w opał, 2) — szkoły w opał, oświetlenie i materiały piśmienne, 3) pokrywają koszty usługi i utrzymania czystości w szkołach;

16. opieka i nadzór nad budownictwem szkolnym i higieną szkolną.

Art. 35. Członkowie Rady Szkolnej Okręgowej pełnią swe obowiązki bezpłatnie z wyjątkiem sekretarza, który może pobierać wynagrodzenie.

Art. 36. Rada wybiera przewodniczącego i zastępcę na trzy lata. Na stanowiska te nie mogą być wybierani członkowie Rady, którzy zajmują urzędy płatne w szkolnictwie, utrzymywanym lub subsydjowanym przez organy samorządu miejscowego.

Art. 37. Rada Szkolna Okręgowa może zapraszać na posiedzenia rzeczoznawców z poza Rady; mają oni głos doradczy.

Art. 38. Posiedzenia Rady Szkolnej Okręgowej odbywają się przynajmniej raz na miesiąc.

Nadzwyczajne posiedzenia mogą być zwoływane przez przewodniczącego według uznania, na żądanie Inspektora Okręgowego lub na wniosek dwóch członków Rady — w przeciągu dni 7. Do stanowienia uchwał prawomocnych potrzebna jest obecność Inspektora Okręgowego lub jego zastępcy i zwykłej większości członków Rady. Wszystkie sprawy są rozstrzygane większością głosów obecnych członków Rady. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Inspektor Okręgowy i Komisarz Państwowy mają prawo zabierania głosu poza kolejną zapisanych mówców.

Nie może brać udziału w obradach i głosowaniu członek Rady nad sprawami, które w jakikolwiek sposób związane są z jego osobistymi interesami lub interesami jego krewnych i powinowatych.

Art. 39. Nad zgodnością uchwał Rady z obowiązującymi ustawami czuwa Inspektor Okręgowy. W razie sprzeczności między powziętą przez Radę uchwałą a ustawą Inspektor wstrzymuje wykonanie uchwały. W kwestjach spornych Rada Szkolna Okręgowa może odwołać się do Dyrektora Departamentu W. R. i O. P.

Art. 40. Wszelkie zażalenia przeciwko rozporządzeniom i orzeczeniom Rady Szkolnej Okręgowej rozstrzyga Dyrektor Departamentu W. R. i O. P. Zażalenia wnoszą się w przeciągu dni 7, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia lub opublikowania.

Art. 41. Rada Szkolna Okręgowa według uznania może wyłaniać Wydział Wykonawczy:

- a) z przewodniczącego lub zastępcy,
- b) z jednego członka Rady Szkolnej Okręgowej,
- c) z sekretarza Rady.

- Art. 42. Rada Szkolna Okręgowa układa regulamin swej wewnętrznej działalności, określa w granicach niniejszej ustawy kompetencje Wydziału Wykonawczego i komunikuje swe postanowienia w tym względzie Dyrektorowi Departamentu W. R. i O. P.
- Art. 43. Rada za zgodą przewodniczącego może powierzać wykonanie pewnych uchwał osobnemu delegatowi lub delegatom.
- Art. 44. Rada może tworzyć komisje, do których wchodzić mogą prócz członków Rady Szkolnej Okręgowej osoby do niej nie należące. Przewodniczącym komisji winien być członek Rady.
- Art. 45. Członkowie Rady Szkolnej Okręgowej, nie przybywający na posiedzenie, winni usprawiedliwić swoją nieobecność.
Członek Rady, nie przybywający bez usprawiedliwienia na trzy posiedzenia kolejne, otrzymuje wezwanie specjalne i w razie ponownego nieprzybycia będzie uważany za ustępującego z Rady. Na miejsce jego wchodzi zastępca.
- Art. 46. Władzę zwierzchnią nad działalnością Rad Szkolnych Okręgowych sprawuje Dyrektor Departamentu W. R. i O. P.
Dyrektorowi Departamentu przysługuje prawo rozwiązania Rady Szkolnej Okręgowej w razie, gdyby Rada nie spełniała swych obowiązków lub działalność jej była niezgodną z niniejszą ustawą.

ROZDZIAŁ II.

O dozorze szkolnym w gminach.

- Art. 47. Każda gmina wiejska i miejska, względnie większa miejscowość, chociażby nie stanowiła odrębnej gminy (art. 12), tworzy terytorjalną jednostkę szkolną z osobnym Dozorem Szkolnym.
- Art. 48. W miastach, tworzących samodzielne okręgi szkolne, funkcje Dozorów pełnią Rady Szkolne Okręgowe.
- Art. 49. Dozór Szkolny gmin wiejskich i osad, tworzących samodzielne gminy lub z gmin wyłączonych, składa się:
- a) z członków z wyborów:
 - 1) z jednego członka rady gminnej, przez radę delegowanego;
 - 2) z jednego mieszkańca gminy, wybranego przez zebranie gminne;
 - 3) z jednego przedstawiciela (lki) zawodu nauczycielskiego, wybranego (ej) przez ogół nauczycielstwa szkół publicznych gminy;
 - b) z członków z mianowania:
 - 1) z osób duchownych: reprezentanta kościoła rz.-katolickiego i reprezentantów innych wyznań, o ile dane wyznanie liczy w gminie więcej niż 2% ogółu ludności gminy; reprezentantów wyznań powołuje Rada Szkolna Okręgowa po porozumieniu się z władzą kościoła rz.-katolickiego, wzgl. zwierzchnością gmin wyznaniowych;
 - 2) z jednego mieszkańca gminy, mianowanego przez Radę Szkolną Okręgową;
 - 3) z jednego przedstawiciela (lki) zawodu nauczycielskiego

szkół elementarnych publicznych, powołanego przez Radę Szkolną Okręgową.

W gminach, w których osada została przez Departament W. R. i O. P. w odrębną jednostkę szkolną wyłączona, w wyborze delegatów do Dozoru (p. a-2) biorą udział członkowie zebrania gminnego, zamieszkujący odpowiednią część gminy (osadę i okoliczne wsie, do danej gminy wchodzące).

Art. 50. Dozór Szkolny gmin miejskich, liczących mniej niż dwadzieścia tysięcy ludności, składa się:

a) z członków z wyborów:

- 1) z delegowanego członka magistratu;
- 2) z dwóch przedstawicieli, wybranych przez radę miejską, przyczym jeden przynajmniej winien być członkiem rady;
- 3) z przedstawiciela (lki) zawodu nauczycielskiego, wybranego (ej) przez konferencję nauczycieli szkół miejskich;
- 4) z przedstawiciela (lki) szkoły średniej lub seminarjum nauczycielskiego, wybranego (ej) na jednym z pierwszych posiedzeń Dozoru Szkolnego; o ile seminarjum i szkół średnich niema, wchodzi kierownik (czka) szkoły wieloklasowej miejskiej, wybrany (a) przez Dozór Szkolny na jednym z pierwszych posiedzeń;

b) z członków z mianowania:

- 1) z osób duchownych: reprezentanta kościoła rz.-katolickiego i reprezentantów innych wyznań, o ile dane wyznanie liczy w gminie więcej niż 2% ogółu ludności gminy; reprezentantów wyznań powołuje Rada Szkolna Okręgowa po porozumieniu się z władzą kościoła rz.-katolickiego, wzgl. zwierzchnością gmin wyznaniowych;
- 2) z jednego obywatela miasta, mianowanego przez Radę Szkolną Okręgową;

c) z członka z urzędu: z lekarza miejskiego, względnie szkolnego.

Art. 51. Dozór Szkolny gmin miejskich, liczących więcej niż dwadzieścia tysięcy ludności, składa się:

a) z członków z wyborów:

- 1) z delegowanego członka magistratu;
- 2) z trzech delegatów, wybranych przez radę miejską, przyczym jeden przynajmniej winien być członkiem rady;
- 3) z przedstawiciela (lki) zawodu nauczycielskiego, wybranego (ej) przez konferencję nauczycieli szkół miejskich;
- 4) z kierownika (czki) szkoły średniej, wybranego (ej) przez Dozór Szkolny na jednym z pierwszych posiedzeń Dozoru;
- 5) z kierownika (czki) seminarjum nauczycielskiego, wybranego (ej) na jednym z pierwszych posiedzeń Dozoru; jeżeli seminarjum niema, wchodzi kierownik (czka) szkoły elementarnej miejskiej wielooddziałowej, wybrany (a) przez Dozór na jednym z pierwszych posiedzeń;

b) z członków z mianowania:

- 1) z osób duchownych i t. d. jak w p. b—1 art. 49;
- 2) z obywatela miasta, mianowanego przez Radę Szkolną Okręgową;

c) z członka z urzędu: z lekarza miejskiego, względnie szkolnego.

Art. 52. Mandaty członków Dozoru trwają: członków z mianowania i reprezentantów nauczycielstwa — trzy lata, delegatów rady gminnej i miejskiej — tak długo, jak długo trwają mandaty do rady miejskiej i gminnej.

Przedstawiciele zawodu nauczycielskiego tracą pełnomocnictwa z chwilą, kiedy przestają pełnić funkcje nauczycielskie w danym okręgu.

Art. 53. Kolegja wyborcze prócz członków czynnych wybierają po jednym zastępcy, który wchodzi do Dozoru Szkolnego w razie ustąpienia członka czynnego.

Protokoły wyborcze są przesyłane Radom Szkolnym Okręgowym w dniu następnym po dokonanych wyborach. Zaskarżenia na prawidłowość wyborów mogą być wnoszone do Rad Szkolnych Okręgowych najpóźniej w przeciągu 7 dni, licząc od dnia następnego po dokonaniu wyborów.

Członkowie Dozoru Szkolnego rozpocząć mogą pełnienie swych obowiązków po otrzymaniu zawiadomienia Rady Szkolnej Okręgowej o zatwierdzeniu wyborów.

Członkowie ustępujący pełnią swe obowiązki do czasu zatwierdzenia ich następców przez Radę Szkolną Okręgową.

Art. 54. Do obowiązków Dozoru Szkolnego wogóle należy:

- I. praca nad rozwojem szkolnictwa elementarnego w gminie;
- II. nadzór nad szkolnictwem elementarnym, zakładami wychowawczymi gminy i działalnością Opiek Szkolnych;
- III. układanie projektów i wykonywanie budżetów szkolnych.

W szczególności zaś:

- 1) opinjowanie o projektach budżetów szkolnych magistratu lub rady gminnej, względnie układanie budżetów, o ile to Dozorowi Szkolnemu przez organy samorządu przekazanych zostało;
- 2) dokonywanie zgodnie z budżetem odpowiednich wydatków szkolnych gminy; prowadzenie dokładnych rachunków i przedstawianie sprawozdań finansowych radzie gminnej względnie magistratowi, o ile czynności te zostaną przekazane Dozorowi przez organy samorządu;
- 3) zarząd działem gospodarczym (rzeczowym) szkolnictwa gminnego (art. 20 nin. ustawy), o ile czynności te zostaną przekazane Dozorowi przez organy samorządu; opieka nad hygieną szkolną;
- 4) przedkładanie wniosków w sprawie zakładania szkół nowych i wykonywanie zgodnie z decyzją Rady Szkolnej Okręgowej i Inspektora Okręgowego;
- 5) opracowywanie projektu sieci szkolnej w gminie;
- 6) przedstawianie Radzie Szkolnej Okręgowej wniosków w sprawie ewentualnego przeniesienia i zwinięcia szkół istniejących lub zamiany źródeł, skąd płyną fundusze na utrzymanie szkół danych (art. 16 ustawy);
- 7) roztaczanie nadzoru nad szkołami elementarnymi publicznymi i prywatnymi w gminie za pośrednictwem dwóch wybranych ze swego grona delegatów, którzy mogą wizytować szkoły bez prawa jednak przeegzaminowywania uczniów i czynienia uwag nauczycielom; delegowanymi być nie mogą nauczyciele czynni w gminie;

8. mianowanie Głównych Opiekunów w Opiekach Szkolnych oraz mianowanie członków Opiek w wypadkach, przewidzianych w art. 70 niniejszej ustawy;
- 9) decydowanie w sprawie tworzenia dla dwu lub większej liczby szkół jednej Opieki;
- 10) rozwiązywanie Opiek Szkolnych w razie niespełniania przez Opieki obowiązków lub działalności niezgodnej z niniejszą ustawą;
- 11) przedstawianie Radzie Szkolnej Okręgowej życzeń w sprawie kandydatów na stanowiska nauczycielskie;
- 12) wnoszenie zażaleń na personel nauczycielski do Inspektora Okręgowego;
- 13) troska o byt materialny nauczycieli;
- 14) wydawanie z niezwłocznym zawiadomieniem Inspektora Okręgowego nauczycielom urlopów na termin, nie dłuższy niż 7 dni, o ile Inspektor Okręgowy jest nieobecny lub dana miejscowość nie jest jego siedzibą;
- 15) prowadzenie statystyki dzieci w wieku szkolnym, o ile czynność ta została przekazana Dozorowi przez organy samorządu;
- 16) przestrzeganie i wykonywanie przepisów prawnych o obowiązku szkolnym;
- 17) rozpatrywanie wszelkich wniosków, wpływających do Dozoru;
- 18) wykonywanie wszystkiego, co na mocy ustaw i rozporządzeń wyższych władz szkolnych Dozorowi Szkolnemu poruczonemu zostało, podawanie wyjaśnień, opinii i wniosków w sprawach szkolnych i oświatowo-kulturalnych do władz wyższych, składanie sprawozdań ze swej działalności radzie gminnej, względnie magistratowi oraz Radzie Szkolnej Okręgowej.

Art. 55. Członkowie Dozoru Szkolnego pełnią swe obowiązki bezpłatnie z wyjątkiem sekretarza, który może pobierać wynagrodzenie.

Art. 56. Dozór Szkolny gminy wybiera przewodniczącego i zastępcę. Nie mogą pełnić tych obowiązków czynni nauczyciele w szkołach publicznych gminy.

Art. 57. Dozór Szkolny gminy może powoływać z poza grona swego rzeczoznawców z głosem doradczym.

Art. 58. Posiedzenia odbywają się w miarę potrzeby, przynajmniej jednak raz na miesiąc.

Posiedzenia nadzwyczajne zwołuje przewodniczący według uznania; obowiązany jest jednak zwołać na żądanie magistratu, względnie rady gminnej, przewodniczącego Rady Szkolnej Okręgowej i Inspektora Okręgowego w ciągu doby; na wniosek dwóch członków Dozoru—nie później, jak w przeciągu dni siedmiu.

Art. 59. Na posiedzeniach Dozoru mogą być obecni przewodniczący lub delegat Rady Szkolnej Okręgowej i Inspektor Okręgowy bez głosu czynnego z prawem jednak zabierania głosu poza kolejną.

Art. 60. Do stanowienia uchwał niezbędną jest obecność większości człon-

ków Dozoru. Uchwały zapadają większością głosów, w razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Nie mogą brać udziału w obradach i głosowaniu członkowie Dozoru Szkolnego, jeżeli omawiana sprawa jest związana z ich interesami osobistymi, interesami ich krewnych lub powinowatych.

- Art. 61. Wszelkie zażalenia przeciwko uchwałom i zarządzeniom Dozorów Szkolnych rozstrzyga w pierwszej instancji Rada Szkolna Okręgowa. Zażalenia mogą być wnoszone w przeciągu 7 dni, licząc od dnia następnego po powzięciu uchwały, ogłoszeniu zarządzenia lub doręczeniu zawiadomienia.
- Art. 62. Organem wykonawczym Dozoru Szkolnego jest przewodniczący. Do pomocy przewodniczącemu może Dozór powoływać z pośród swych członków skarbnika i sekretarza.
- Art. 63. Członkowie Dozoru Szkolnego, nie przybywający na posiedzenie, winni usprawiedliwić swoją nieobecność. Członek Dozoru, nie przybywający bez usprawiedliwienia na trzy posiedzenia kolejne, otrzymuje wezwanie specjalne i w razie ponownego nieprzybycia usuwa się tym samym ze składu Dozoru Szkolnego; na miejsce jego wchodzi zastępca.
- Art. 64. Rozwiązanie Dozoru Szkolnego może nastąpić na mocy uchwały Rady Szkolnej Okręgowej po zatwierdzeniu przez Dyrektora Departamentu W. R. i O. P.

ROZDZIAŁ III.

O opiece szkolnej.

- Art. 65. Opiekę bezpośrednią nad każdą elementarną szkołą publiczną sprawuje Opieka Szkolna.
- Art. 66. Opieka może być dla każdej szkoły osobna lub też jedna dla dwu lub kilku szkół jednej wsi, osady czy miasta, zależnie od decyzji Dozoru Szkolnego.
- Art. 67. Opieka Szkolna dla jednej szkoły składa się:
- 1) z Opiekuna Głównego, mianowanego przez Dozór Szkolny gminy z pośród mieszkańców wsi, osady czy miasta (w miarę możliwości z grona rodziców dzieci, uczęszczających do szkoły);
 - 2) z jednego lub dwu mieszkańców wsi czy osady, wybranych przez zebranie gromadzkie, w miastach zaś przez rodziców dzieci, uczęszczających do szkoły;
 - 3) z osoby duchownej, wykładającej religję w danej szkole;
 - 4) z kierownika szkoły.
- Opieka dla dwu lub większej liczby szkół jednej wsi, osady czy miasta składać się może:
- 1) z Opiekuna Głównego, mianowanego przez Dozór Szkolny (jak wyżej);
 - 2) z dwu lub trzech mieszkańców wsi czy osady, wybranych przez

zebranie gromadzkie, w miastach zaś przez rodziców dzieci, do szkół uczęszczających;

- 3) z osoby duchownej, wykładającej religję w jednej ze szkół; jeżeli jest kilku wykładających religję jednego wyznania — wchodzi do Opieki duchowny, najstarszy wiekiem;
- 4) z kierowników szkół, posiadających jedną Opiekę;
- 5) z jednego nauczyciela, wybranego przez ogół nauczycieli danych szkół wsi czy osady, w miastach zaś przez ogół nauczycieli szkół, które posiadają jedną Opiekę.

Wszyscy nauczyciele (lki) szkół miejscowych mają prawo brania udziału w posiedzeniach Opieki Szkolnej z głosem doradczym.

Art. 68. Mandaty członków Opieki trwają trzy lata.

Art. 69. Kolegja wyborcze prócz członków czynnych wybierają po jednym zastępcy, który wchodzi do Opieki w razie ustąpienia członka czynnego.

Protokoły wyborcze w dniu następnym po dokonanych wyborach są przesyłane Dozorom Szkolnym.

Zaskarżenia na prawidłowość wyborów mogą być wnoszone do Dozoru Szkolnego w przeciągu dni 7, licząc od dnia następnego po dokonaniu wyborów.

Członkowie Opieki rozpocząć mogą pełnienie swych obowiązków po otrzymaniu zawiadomienia Dozoru Szkolnego o zatwierdzeniu wyborów.

Członkowie ustępujący pełnią swe obowiązki do chwili zatwierdzenia ich następców przez Dozór Szkolny.

Art. 70. W razie, gdyby zebranie gromadzkie lub zebranie rodziców zwlekało z obiorom członków Opieki pomimo wyznaczenia przez Dozór Gminny drugiego terminu wyborów, Dozór mianuje bezpośrednio członków Opieki.

Art. 71. Do obowiązków Opieki Szkolnej wogóle należy:

- I. staranie o dobro i rozwój szkoły pod względem gospodarczym;
- II. opieka nad młodzieżą w szkole i poza szkołą;
- III. stosunki z rodzicami we wszelkich sprawach, związanych z dobrem dzieci i szkoły.

W szczególności zaś:

- 1) starania o rozwój szkoły;
- 2) nadzór nad majątkiem szkoły;
- 3) układanie preliminarza wydatków gospodarczych szkoły;
- 4) rozporządzanie funduszami, asygnowanymi Opiece przez gminę;
- 5) kontrola sum, asygnowanych nauczycielowi na potrzeby bieżące szkoły;
- 6) przedstawianie Radzie Szkolnej Okręgowej za pośrednictwem Dozoru Szkolnego życzeń w sprawie kandydatów na stanowiska nauczycielskie;
- 7) współdziałanie z Dozorem Szkolnym gminy w sprawie dostarczania szkole odpowiednich budynków, sprzętów szkolnych i utrzymania ich w dobrym stanie;

- 8) prowadzenie rachunkowości danej (ych) szkoły (szkół);
- 9) opieka hygieniczno-sanitarna nad szkołą i dziećmi;
- 10) wywieranie wpływu na rodziców w sprawie regularnego posyłania dzieci do szkoły i czuwanie nad spełnianiem obowiązku szkolnego;
- 11) urządzenie zebrań rodzicielskich;
- 12) roztaczanie nadzoru nad szkołą za pośrednictwem Głównego Opiekuna, który ma prawo bywania w szkole podczas zajęć bez prawa jednak przeegzaminowywania dzieci i czynienia uwag nauczycielowi;
- 13) zawiadamianie Dozoru Szkolnego gminy o wszystkim, co pod względem materialnym lub moralnym wpływa ujemnie na szkołę, a czego Opieka Szkolna usunąć nie może;
- 14) roztaczanie opieki pozaszkolnej nad młodzieżą, współdziałanie z nauczycielstwem w urządzeniu uroczystości szkolnych, wieczornic, obchodów, wycieczek;
- 15) roztaczanie w razie potrzeby opieki nad niezamożną młodzieżą, nad kształceniem sierot;
- 16) starania o dostarczanie podwód dla dzieci z miejscowości bardziej odległych;
- 17) roztaczanie opieki nad nauczycielem w razie jego choroby, o ile nie posiada opieki rodzinnej;
- 18) składanie wyjaśnień, opinii i wniosków do władz wyższych oraz sparwozdań Dozorowi Szkolnemu gminy i Inspektorowi Okręgowemu.

Art. 72. Przewodniczący w Opiece Szkolnej Opiekun Główny zwołuje zwyczajne i nadzwyczajne posiedzenia.

Art. 73. Posiedzenia odbywają się w miarę potrzeby.

Art. 74. Opieka pełni swe obowiązki bezpłatnie.

Art. 75. Nauczyciele nie biorą udziału w posiedzeniach Opieki wówczas, kiedy są omawiane sprawy, w których osobiście są zainteresowani.

Art. 76. Wykonywanie zarządzeń Opieki należy do Opiekuna Głównego.

Art. 77. Rozwiązanie Opieki Szkolnej może nastąpić na mocy uchwały Dozoru Szkolnego po zatwierdzeniu przez Radę Szkolną Okręgową.

DZIAŁ IV.

O szkołach prywatnych.

Art. 78. Poszczególne osoby, obywatele Królestwa Polskiego, nieskazitelne pod względem moralnym i obywatelskim, ich spółki, instytucje i stowarzyszenia mogą otwierać szkoły elementarne prywatne.

Koncesje na otwarcie szkoły wydaje Rada Szkolna Okręgowa. Decyzję Rady Szkolnej Okręgowej Inspektor Okręgowy może wstrzymać i odwołać się do Dyrektora Departamentu, nie później jak w przeciągu dni siedmiu.

Obywatel obcego państwa może otworzyć szkołę tylko za zezwoleniem Dyrektora Departamentu W. R. i O. P.

- Art. 79. Aby otrzymać koncesję, założyciel winien podanie na ręce Inspektora Okręgowego do Rady Szkolnej Okręgowej, w której okręgu szkoła ma powstać.
- Do podania należy dołączyć:
- a) dowód przynależności państwowej, życiorys i, na żądanie, opinię o nieskazitelności moralnej i obywatelskiej;
 - b) zobowiązanie, iż lokal szkolny będzie odpowiadał wymaganiom przepisów higieny szkolnej;
 - c) zobowiązanie, iż kierownik i personel nauczycielski będą posiadali przepisane kwalifikacje naukowe i zawodowe;
 - d) program nauk i rozkład zajęć;
 - e) spis pomocy naukowych;
 - f) budżet;
 - g) o ile jest — statut szkoły.
- Art. 80. Kierownika szkoły powołuje właściciel, zatwierdza Inspektor Okręgowy; nauczycieli powołuje właściciel z pośród osób, posiadających przepisane kwalifikacje i komunikuje każdorazowo Inspektorowi Okręgowemu.
- Art. 81. Jeżeli w ciągu trzech miesięcy od dnia złożenia podania o otwarciu szkoły nie nastąpi odmowa ze strony Rady Szkolnej Okręgowej, wnoszący ma prawo szkołę otworzyć, o czym zawiadamia Inspektora Okręgowego na dwa tygodnie przed rozpoczęciem zajęć szkolnych, z podaniem dokładnego adresu i planu lokalu szkolnego.
- Otwarcie szkoły może być wstrzymane, o ile lokal szkolny nie odpowiada wymaganiom przepisów o higienie szkolnej.
- Art. 82. Odmowa Rady Szkolnej Okręgowej winna być motywowana. Zażalenia na decyzję Rady Szkolnej Okręgowej wnoszą się do Dyrektora Departamentu W. R. i O. P.
- Art. 83. Koncesja wygasa, jeżeli szkoła nie została uruchomiona w ciągu jednego roku od dnia wydania koncesji.
- Art. 84. Program nauk prywatnej szkoły elementarnej musi odpowiadać co najmniej zakresowi wiadomości, przepisanych dla publicznej szkoły elementarnej równej kategorii, aby mogła ona ubiegać się o przyznanie prawa publiczności t. j. aby świadectwo szkoły elementarnej prywatnej miało znaczenie dokumentu publicznego oraz aby dzieci w wieku szkolnym, do niej uczęszczające, w gminach, gdzie obowiązek szkolny już wprowadzono, były zwalniane od uczęszczania do szkoły publicznej.
- Art. 85. Odpowiedzialność za stronę wychowawczo-naukową ponosi kierownik szkoły, odpowiedzialność finansową oraz za stronę higieniczno-sanitarną — właściciel.
- Art. 86. Nadzór nad szkołami elementarnymi prywatnymi sprawuje Inspektor Okręgowy i organy miejscowego zarządu szkolnego.
- Art. 87. Szkoła prywatna obowiązana jest prowadzić przepisane księgi szkolne, składać sprawozdania roczne Inspektorowi Okręgowemu.

podług wskazanych wzorów oraz udzielać informacji na żądanie władz szkolnych.

- Art. 88. Nadaje szkołom prywatnym elementarnym prawo publiczności Departament W. R. i O. P. na wniosek Rady Szkolnej Okręgowej. Do wniosku Inspektor Okręgowy dołącza swoją opinię.
- Art. 89. Szkołom prywatnym z prawem publiczności pozostawia się swobodę w rozszerzaniu i układzie programu, stosowaniu metod oraz wyborze książek i pomocy naukowych, z wyjątkiem tych, które zostały wzbronione przez Departament W. R. i O. P.
- Art. 90. Wszelkie inne szkoły elementarne prywatne podlegają tylko ograniczeniom co do książek, zgodnie z art. 89 oraz co do obowiązujących przepisów o higienie publicznej.
- Art. 91. Dzieci szkół prywatnych bez prawa publiczności, aby uzyskać świadectwo, któreby miało znaczenie dokumentu publicznego, muszą poddać się egzaminowi w szkole elementarnej, do tego upoważnionej. To samo dotyczy dzieci, pobierających naukę w domu.
- Art. 92. Odejmuje prawo publiczności lub zamyka szkołę elementarną prywatną Dyrektor Departamentu W. R. i O. P. na skutek motywowanych wniosków Inspektora Okręgowego lub Rady Szkolnej Okręgowej.
- Art. 93. Na żądanie Inspektora Okręgowego usuwa kierownika i nauczycieli—właścicieli, któremu przysługuje prawo odwołania się do Dyrektora Departamentu W. R. i O. P. w przeciągu dni siedmiu od dnia następnego po otrzymaniu rozporządzenia.

W wypadkach nadzwyczajnych zawiesza kierownika Inspektor Okręgowy, nauczycieli zaś na żądanie Inspektora Okręgowego—kierownik.

DZIAŁ V.

O inspekcji Szkolnej.

- Art. 94. Organem Departamentu W. R. i O. P. w każdym okręgu szkolnym jest Inspektor Okręgowy.
- Art. 95. Inspektor Okręgowy, jako powołany do kierowania przy współudziale zarządów miejscowych szkolnictwem elementarnym:
- 1) bierze udział osobiście lub przez swego zastępcę w posiedzeniach Rady Szkolnej Okręgowej;
 - 2) bada z nią, względnie Dozorami Szkolnymi w gminach, potrzeby szkolne i oświatowe swego okręgu i przedstawia wnioski z dziedziny spraw szkolnych, oświatowo-kulturalnych i administracyjnych Radzie Szkolnej Okręgowej, Dozorom Szkolnym lub bezpośrednio Departamentowi W. R. i O. P.;
 - 3) pełni zwierzchni nadzór nad szkolnictwem elementarnym publicznym, publicznymi seminarjami nauczycielskimi i innymi instytucjami kulturalno-oświatowymi, jakie mu powierzone zostaną;

- 4) administruje szkolnictwem swego okręgu łącznie z Radą Szkolną Okręgową, Dozorami i Opiekami Szkolnymi;
- 5) .ostacza nadzór nad szkołami elementarnymi prywatnymi i prywatnymi seminarjami nauczycielskimi w zakresie ustawą przewidzianym;
- 6) zatwierdza decyzje Rady Szkolnej Okręgowej w sprawie sporządzanych p.zez Dozory Szkolne projektów sieci szkolnych w gminach;
- 7) zatwierdza decyzje Rady Szkolnej Okręgowej w sprawie wniosków co do otwierania szkół poszczególnych;
- 8) komunikuje opinie Radzie Szkolnej Okręgowej w sprawie wydawania koncesji na otwarcie szkół elementarnych prywatnych; decyzję Rady może wstrzymać i odwołać się do Dyrektora Departamentu W. R. i O. P., nie później jednak jak w przeciągu dni siedmiu od dnia następnego po jej powzięciu;
- 9) podaje do wiadomości rozporządzenia wyższych władz szkolnych, wykonywa zlecenia Departamentu W. R. i O. P., czuwa nad wykonaniem jego rozporządzeń, oraz składa sprawozdania w terminach przez Departament określonych;
- 10) mianuje nauczycieli z pośród przedstawionych przez Radę Szkolną Okręgową kandydatów, względnie mianuje bezpośrednio, zgodnie z art. 27 i 28 niniejszej ustawy;
- 11) kwalifikuje nauczycieli pod względem ich uzdolnienia i sumienności w spełnianiu obowiązków przy przedstawianiu do awansów służbowych; do przedstawienia dołącza opinie Rady Szkolnej Okręgowej;
- 12) w wypadkach nagłych powołuje nauczycieli na stanowiska tymczasowe;
- 13) czuwa nad dalszym kształceniem nauczycieli;
- 14) zwołuje okręgowe konferencje nauczycieli i na nich przewodniczy lub wyznacza zastępcę;
- 15) przenosi ze względów służbowych na inne posady w swoim okręgu nauczycieli niestabilizowanych, o czym niezwłocznie zawiadamia Radę Szkolną Okręgową i Departament W. R. i O. P. z podaniem motywów przeniesienia;
- 16) przeprowadza dochodzenia dyscyplinarne przeciwko nauczycielom szkół publicznych, decyduje w granicach kompetencji, lub skierowuje do organów dyscyplinarnych;
- 17) zawiesza w wypadkach nadzwyczajnych nauczycieli szkół publicznych, o czym niezwłocznie, nie później jak w dniu następnym po zawieszeniu, komunikuje Departamentowi oraz, w celu wniesienia sprawy do organów dyscyplinarnych, Radzie Szkolnej Okręgowej, względnie Wydziałowi Wykonawczemu;
- 18) żąda od właściciela szkoły elementarnej prywatnej usunięcia kierownika, względnie nauczycieli (art. 93);
- 19) wydaje nauczycielom urlopy do czterech tygodni;
- 20) zarządza ankiety po porozumieniu się z Departamentem W. R. i O. P., prowadzi statystykę szkolną i rejestr sił nauczycielskich swego okręgu;
- 21) współdziała z odnośnymi urzędami w sprawach sanitarnych i higieny szkolnej;

22) powołuje i zwalnia personel kancelaryjny Inspekcji i kieruje biurem Inspekcji.

Art. 96. Nadzór nad nauką religii, prowadzoną w szkołach publicznych przez duszpasterzy lub upoważnionych do tego nauczycieli, należy do Inspektora Okręgowego i do reprezentantów odpowiedniego wyznania, mianowanych przez Dyrektora Departamentu W. R. i O. P. po porozumieniu się ze zwierzchnią władzą duchowną.

DZIAŁ VI.

O nauce dzieci wyznania mojżeszowego.

Art. 97. Dla dzieci wyznania mojżeszowego tworzone będą w razie dostatecznej liczby zgłoszeń ze strony rodziców osobne szkoły elementarne lub oddziały, świętujące sabat.

Art. 98. Dopóki jeszcze nie wszystkie dzieci wyznania mojżeszowego mogą uczęszczać do szkół publicznych gminnych elementarnych, nauka języka polskiego i przedmiotów elementarnych w języku polskim, prowadzona według specjalnego programu i pod ogólnym nadzorem w szkołach wyznaniowych prywatnych, talmudtorach i chederach, dla odpowiedniej liczby dzieci, powinna być przejęta na koszt gmin politycznych.

PRZEPISY PRZECHODNIE

do Przepisów Tymczasowych o szkołach elementarnych w Królestwie Polskim.

§ 1.

Rady Szkolne Okręgowe mają być zorganizowane w przeciągu sześciu tygodni, licząc od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

§ 2.

Pierwsze posiedzenie Rady Szkolnej Okręgowej zwoła i jej ukonstytuowanie się przeprowadzi Inspektor Okręgowy.

§ 3.

W części Królestwa, okupowanej przez wojska austriacko-węgierskie, do chwili wprowadzenia samorządu powiatowego (sejmików) tymczasowych delegatów do Rad Szkolnych Okręgowych wybiorą Komitety Ratunkowe Powiatowe. Po wprowadzeniu ordynacji powiatowej sejmik przeprowadzi nowe wybory delegatów zgodnie z ustawą niniejszą.

§ 4.

Reprezentantów nauczycielstwa wybiorą nauczyciele szkół gminnych. Zebranie wyborcze zwoła i wybory przeprowadzi Inspektor Okręgowy. W razie niemożności przeprowadzenia wyborów w terminie, tymczasowo wejdzie do Rady jeden z nauczycieli miejscowych, powołany przez Radę

Szkołną Okręgową na pierwszym jej posiedzeniu, nie na dłużej jednak jak na trzy miesiące.

§ 5.

Do chwili utworzenia Rad Szkolnych Okręgowych sprawy wchodzące w zakres ich kompetencji załatwiają Inspektorzy Okręgowi.

§ 6.

Rada Szkolna Okręgowa powoła w gminach mężów zaufania, którzy przy współudziale prezydentów, burmistrzów i wójtów zorganizują Dozory Szkolne i zwołają pierwsze posiedzenia.

§ 7.

Gdzie niema rad gminnych, Rada Szkolna Okręgowa wybierze do Dozoru Szkolnego jednego z pełnomocników gminnych.

Gdzie niema rady miejskiej, Rada Szkolna Okręgowa mianuje dodatkowo dwóch członków Dozoru Szkolnego gminnego, którzy w Dozorze zasiadać będą do chwili utworzenia rady miejskiej.

§ 8.

Opieki Szkolne zostaną powołane w przeciągu miesiąca od chwili ukonstytuowania się Dozorów Szkolnych w gminach.

Tekst powyższych przepisów został uchwalony przez Tymczasową Radę Stanu Królestwa Polskiego na posiedzeniu dnia 10 sierpnia 1917 r.; przepisy przechodnie do przepisów—przez Komisję Przejściową Tymczasowej Rady Stanu na posiedzeniu dnia 7 września 1917 roku, na mocy upoważnienia Rady Stanu z dnia 25 i 30 sierpnia tegoż roku.

Przewodniczący Komisji Przejściowej
Tymczasowej Rady Stanu

Józef Mikulowski-Pomorski.

Za Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

Stanisław Smolka.

Referent

Zygmunt Gąsiorowski.

DZIAŁ DRUGI.

ROZPORZĄDZENIA OGÓLNE,

dotyczące oddania zarządu szkolnictwa Komisji Przejściowej Tymczasowej Rady Stanu.

I.

Gdy pertraktacje z Tymczasową Radą Stanu Królestwa Polskiego i z ustanowioną przez nią i upoważnioną do tego Komisją Przejściową stworzyły podstawy oddania szkolnictwa w ręce polskie, gdy pozatym Komisja uchwaliła przepisy tymczasowe o szkołach elementarnych w Królestwie Polskim i zgodę swą wyraziła na ustawę, dotyczącą uwzględnienia potrzeb szkolnych mniejszości, oraz ustawę wykonawczą do tej ustawy, wydaję następujące

Rozporządzenie

dotyczące oddania zarządu szkolnictwa Komisji Przejściowej, ustanowionej przez Tymczasową Radę Stanu.

§ 1.

Zarząd szkolnictwa w General-Gubernatorstwie Warszawskim oddaje się od 1 października r. b. Komisji Przejściowej, ustanowionej przez Tymczasową Radę Stanu Królestwa Polskiego.

§ 2.

Od chwili oznaczonej traci moc obowiązującą rozporządzenie o organizacji szkolnictwa z dnia 24 sierpnia 1915 roku, jak również tracą moc obowiązującą ogólne przepisy Szefa Administracji, wydane na mocy tegoż rozporządzenia.

§ 3.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia poleca się Szefowi Administracji.

Warszawa, dnia 12 września 1917 roku.

General-Gubernator

von Beseler.

(Dz. Rozp. Gen.-Gub. Warsz. № 87, poz. 378).

II.

Na podstawie upoważnienia Jego c. i k. Apostolskiej Mości, udzielonego z mocy Najwyższego dowództwa naczelnego, rozporządza się dla obszarów Polski, pozostających pod austrijacko-węgierskim zarządem wojskowym, zgodnie z życzeniami Tymczasowej Rady Stanu, co następuje:

§ 1.

Do wykonania zarządu w dziedzinie szkolnictwa jest powołana Komisja Przejściowa, ustanowiona przez Tymczasową Radę Stanu w Królestwie Polskim, za pośrednictwem wyznaczonych przez nią organów.

Zarządzenia administracyjne, które są nieodzownie potrzebne dla zabezpieczenia ważnych interesów wojskowych mocarstwa okupującego, mogą być wydawane bezpośrednio przez c. i k. Zarząd wojskowy.

§ 2.

Przepisy, uchwalone przez Tymczasową Radę Stanu o szkołach elementarnych w Królestwie Polskim, jak również postanowienia przejściowe, uchwalone przez Komisję Przejściową, są ogłoszone razem z niniejszym rozporządzeniem i mają równocześnie z nim wejść w życie w każdym powiecie.

Na wniosek Komisji Przejściowej ogłosi się ich wejście w życie dla każdego poszczególnego powiatu przez stosowne obwieszczenie.

Lublin, dnia 26 września 1917 r.

C. i k. Generał-Gubernator wojskowy

Szeptycki,

Generał-Major.

USTAWA

dotycząca uwzględnienia potrzeb szkolnych mniejszości.

I. Przepisy ogólne.

§ 1.

Istniejące i nowo powstające szkoły dla mniejszości narodowych i wyznaniowych podlegają ogólnym przepisom szkolnym i nadzorowi państwowemu, o ile niniejsza ustawa nie reguluje tego inaczej.

II. Szkoły publiczne.

§ 2.

Szkoły publiczne w Królestwie Polskim są tak samo dostępne dla dzieci mniejszości, jak i dla dzieci innych mieszkańców Królestwa Polskiego bez różnicy narodowości i wyznania.

§ 3.

W gminach, w których znajduje się [przynajmniej] 50 dzieci w wieku szkolnym tej samej niepolskiej narodowości, które przy miejscowych warunkach mogą uczęszczać do jednej szkoły, zakładane będą dla tych dzieci oddzielne publiczne szkoły elementarne z wykładem w języku ojczystym, przyczym mają zastosowanie przepisy § 7.

Przepis niniejszy dotyczy narazie tylko narodowości niemieckiej. Rozciągnięcie na inne narodowości przewiduje się po ustaleniu granic Królestwa Polskiego na mocy specjalnych ustaw lub rozporządzeń państwa polskiego.

Ogólne wydatki gminy na zaspokojenie potrzeb szkolnych dzieci każdej narodowości winny być ustosunkowane do ilości mieszkańców tych narodowości.

§ 4.

W gminach, w których mieszkają narodowe mniejszości, będą zestawiane wykazy dzieci szkolnych narodowości, których dotyczy § 3, z zaznaczeniem wyznania, podług oświadczenia ojców rodzin.

§ 5.

W publicznych szkołach elementarnych, założonych stosownie do § 3, prowadzona będzie nauka w języku ojczystym dzieci podług planu, który odpowiednio uwzględni narodowość i wyznanie dzieci szkolnych.

Naukę języka polskiego należy rozpoczynać w średnim oddziale i prowadzić według programu, ustalonego przez władze państwowe szkolne. Program ten winien mieć na celu używanie polskiego języka w mowie potocznej w słowie i piśmie w zastosowaniu do potrzeb życia codziennego. Należy jednak unikać przytym przeciążenia dzieci szkolnych i niesłusznego ograniczania innych przedmiotów nauki.

§ 6.

Dla każdej publicznej elementarnej szkoły mniejszości z niepolskim językiem wykładowym należy utworzyć opiekę szkolną z osób, których język ojczysty i wyznanie jest takie same, jak i dzieci. Opieka szkolna składa się z dwóch członków, wybieranych przez rodziców dzieci szkolnych na przeciąg trzech lat i zatwierdzonych przez państwową władzę szkolną, z jednego członka, mianowanego przez państwową władzę szkolną z pośród rodziców, z księdza, wykładającego w szkole naukę religii, i wreszcie z kierownika szkoły.

Nauczyciele i nauczycielki winny być, o ile możliwości, osobami, których język ojczysty i wyznanie jest takie same, jak dzieci szkolnych. Przedstawia ich opieka szkolna z pośród kandydatów, odpowiadających ogólnym wymaganiom zawodowym, mianuje zaś państwowa władza szkolna. Jeżeli państwowa władza szkolna na nominację się nie zgodzi, należy zażądać od opieki szkolnej przedstawienia nowego kandydata. Siły nauczycielskie, które już są na stanowiskach w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, uważane są tym samym za odpowiednie.

§ 7.

Dodatki państwowe będą udzielane szkołom publicznym z niepolskim językiem wykładowym według tych samych zasad, co wszystkim innym szkołom.

Gminy obowiązane są troszczyć się pod względem personalnym i rzeczowym równie dobrze o szkoły publiczne mniejszości, jak o szkoły publiczne większości.

§ 8.

Językiem urzędowym dla tych szkół mniejszości, chociaż ich język wykładowy nie jest polski, w stosunkach z państwowymi władzami szkolnymi jest język polski.

III. Szkoły prywatne.

§ 9.

Osobom, zamieszkałym w Królestwie Polskim, których język ojczysty nie jest polski, niezależnie od przynależności państwowej, przy pozostawieniu w mocy przepisu, zawartego w § 1, przysługuje prawo zjednoczenia się w stowarzyszenia prywatne w celu zakładania lub utrzymywania szkół elementarnych, średnich i zawodowych w ich języku ojczystym. Istniejące tego rodzaju stowarzyszenia winny być i nadal tolerowane. Stowarzyszeniom takim nie może być odmówiona zdolność prawna, jeżeli czynią zadość wymaganiom co do zdolności prawnej stowarzyszeń, przewidzianym przez prawo cywilne.

Te same przepisy odnoszą się do osób, należących do wyznaniowych mniejszości, które chcą się złączyć w celu zakładania lub utrzymywania prywatnych szkół elementarnych, średnich i zawodowych.

Stosowanie prawa zakładania lub utrzymywania szkół prywatnych nie zależy od tego, czy w gminie, w której taka szkoła prywatna ma powstać lub istnieje, istnieją lub mają być założone szkoły publiczne z odpowiednim językiem wykładowym lub dla odpowiedniego wyznania. Otwarcie i prowadzenie tych szkół może być wzbronione jedynie, jeżeli lokale szkolne nie odpowiadają przepisom co do higieny szkolnej.

Uczęszczanie dzieci członków stowarzyszeń do szkół tych stowarzyszeń prywatnych nie może być w żadnym wypadku zabronione.

§ 10.

Szkołom prywatnym stowarzyszeń szkolnych (§ 9) przysługuje prawo ustanawiania planu nauk według własnego uznania i samodzielnego oznaczania metod nauczania i wychowywania.

Jeżeli szkoły te odpowiadają wymaganiom naukowym, stawianym szkołom publicznym tego samego rodzaju z uwzględnieniem § 5, natenczas uważa się uczęszczanie do tych szkół prywatnych za wypełnienie istniejącego ewentualnie obowiązku szkolnego. Szkołom prywatnym nie można stawiać wyższych wymagań, niż szkołom publicznym tego samego rodzaju.

Prawa, które nadaje uczęszczanie do szkół publicznych tego samego rodzaju, przysługują również i uczniom szkół prywatnych przy odpowiednim zastosowaniu warunków, przepisanych dla szkół publicznych. Bliższe szczegóły określa państwowa władza szkolna.

§ 11.

Nauczycieli i nauczycielki szkół prywatnych powołują stowarzyszenia szkolne, powołanie musi być zatwierdzone przez państwową władzę szkolną. Państwowa władza szkolna może odmówić zatwierdzenia jedynie, jeżeli nauczyciel lub nauczycielka nie otrzymali odpowiedniego fachowego wykształcenia, jeżeli istnieją przeciwko nim fakta pod względem moralnym, które czynią ich nieodpowiednimi na stanowisko nauczyciela lub nauczycielki, wreszcie, jeżeli im udowodniono, że usiłovali naruszyć bezpieczeństwo państwowe.

Tylko z tych samych powodów może państwowa władza szkolna wymagać usunięcia nauczyciela prywatnego lub nauczycielki prywatnej od ich czynności.

IV. Gminy szkolne.

§ 12.

O ile i dopóki nie zatroszczono się o dzieci wymienionych w § 3 mniejszości, chociażby ich było mniej, niż 50, przez publiczne zakłady szkolne, odpowiadające wymaganiom §§ 3 i 5—7, przysługuje prawo mieszkańcom, należącym do odnośnej mniejszości, zakładania zamiast wymienionych w § 9 stowarzyszeń szkolnych również i oddzielnych gmin szkolnych celem utrzymywania szkoły.

Gmina szkolna może się rozciągać na kilka gmin politycznych, o ile dla dzieci, należących do gminy szkolnej, możliwe jest, ze względu na warunki miejscowe, regularne korzystanie z instytucji szkolnych gmin szkolnych.

O utworzeniu gminy szkolnej zawiadamia się na wniosek interesowanych gminę, z podaniem nazwisk, siedziby i ogólnej ilości uczestników, jakoteż z podaniem odnośnych instytucji szkolnych. Takie same zawiadomienie należy złożyć państwowej władzy szkolnej, która gminę szkolną wciąga niebawem do odpowiedniego wykazu i zawiadamia jej zarząd o dokonaniu wciągnięcia do wykazu. Począwszy od pierwszego dnia następującego po wciągnięciu do wykazu kwartału przysługują gminie szkolnej przywileje, wymienione w niniejszej ustawie.

Jeżeli wciągnięcie do wykazu nie zostanie dokonane, przysługuje gminie szkolnej prawo wniesienia skargi do sądu zwyczajnego na państwową władzę szkolną.

Instytucje szkolne tych gmin szkolnych muszą odpowiadać w zakresie nauczania wymaganiom, stawianym publicznym szkołom elementarnym z uwzględnieniem § 5. Pozatym stosują się do nich przepisy, odnoszące się do prywatnych stowarzyszeń szkolnych, jakoteż przepisy §§ 13—16.

Gminom i stowarzyszeniom szkolnym, istniejącym przy wejściu w życie niniejszej ustawy i przez dotychczasowy zarząd szkolny zatwierdzonym, przysługują prawa osoby prawnej, chociażby ich nie były uzyskały według przepisów prawa cywilnego. Prawa te zachowują również w wypadku § 14, ust. 1, zdanie 2. Ich ważność prawna nie może być kwestjonowana dla ewentualnego braku warunków § 12, ust. 1.

§ 13.

Członkowie tych gmin szkolnych są zwolnieni od wszelkich specjalnych podatków i opłat szkolnych na rzecz publicznych szkół elementarnych.

Jeżeli dana gmina zbiera w całości lub częściowo środki na pokrycie bieżących wydatków na szkoły elementarne za pomocą ogólnych podatków gminnych lub innych ciężarów, to musi ona wypłacać gminie szkolnej, o ile takowa utrzymuje szkołę, taką część tych środków, jaka odpowiada stosunkowi ludności, należącej do gminy szkolnej (ust. 3), do ludności gminy politycznej. Wszelkie przenoszenie obowiązku tych świadczeń na członków gminy szkolnej jest niedozwolone.

Do ustalenia liczby ludności, należącej do gminy szkolnej, miarodajną jest ilość głów tych rodzin i gospodarstw domowych, których zwierzchnicy są członkami gminy szkolnej, łącznie z tymi rodzinami i gospodarstwami domowymi, które z nimi stanowią łączność gospodarczą, jakoteż łącznie z wszystkimi pojedynczymi osobami, mieszkającymi przy tych rodzinach i gospodarstwach domowych. Te liczby ludności, jakoteż liczby ludności gminy politycznej należy ustalać corocznie według stanu na dzień 1 stycznia.

Gminie szkolnej przysługuje prawo ściągania składek od swych człon-

ków według przepisów, obowiązujących dla podatków publicznych. W tym wypadku na miejsce zarządu gminnego występuje opieka szkolna.

§ 14.

Jeżeli gmina chce przejąć szkołę gminy szkolnej, to musi nastąpić zawarcie specjalnej umowy. Po przejęciu może gmina szkolna istnieć nadal jako stowarzyszenie szkolne w myśl § 9.

Do chwili zawarcia umowy istniejąca gmina istnieje nadal i zachowuje przywileje, zawarte w § 13.

§ 15.

Zgłoszone według § 12, ust. 3 do państwowości władzy szkolnej gminy szkolne mogą się połączyć w krajowe związki szkolne, które znów mogą przyjmować poszczególne stowarzyszenia szkolne (§ 9).

Istniejące przy wejściu w życie niniejszej ustawy krajowe związki szkolne pozostają nadal i zatrzymują swoją dotychczasową ustawę, bez nowego zatwierdzenia przez państwową władzę szkolną.

§ 16.

Gminy szkolne, których szkoły odpowiadają warunkom § 5, mają prawo do tego, by ich ogół względnie utworzone przez nie krajowe związki szkolne miały, jak publiczne szkoły elementarne, udział odpowiedniej wysokości w przeznaczonych przez państwo funduszach na szkoły elementarne i zakłady kształcenia nauczycieli szkół elementarnych.

Wysokość ogólnych nakładów, które z tych funduszy mają być wydzielone na gminy szkolne, względnie krajowe związki szkolne, oznacza się według stosunku należącej do gmin szkolnych liczby ludności (§ 13, ust. 3) do ogólnej liczby ludności państwa, z tym zastrzeżeniem, że rocznie ma być wypłacona z kasy państwowej przynajmniej ta sama suma, jaka była przyznana na rok obrachunkowy 1917/18. Jeżeli liczba dzieci szkolnych podług stanu z dnia 1 stycznia jednego roku zmniejszy się w stosunku do dnia 1 stycznia 1918 r., natenczas najniższa ta subwencja będzie odpowiednio zmniejszona.

Podział tych środków na poszczególne gminy szkolne i na utworzone przez nie, względnie przez ich krajowe związki szkolne, instytucje szkolne, będzie uregulowany przez specjalną ustawę wykonawczą.

V. Przepisy końcowe.

§ 17.

Wszystkie z niniejszej ustawy wynikłe pretensje majątkowo-prawne podlegają rozstrzygnięciu sądów cywilnych.

§ 18.

Wykonanie niniejszej ustawy należy do kierownika państwowej władzy szkolnej, jednak zarządzenia, poczynione już w myśl niniejszej ustawy przez rząd okupacyjny, nie mogą być zmienione bez jego zgody.

§ 19.

Niniejsza ustawa nabiera mocy obowiązującej z dniem 1 października 1917 r.

Warszawa, dnia 12 września 1917 roku.

Generał-Gubernator

von Beseler.

(Dz. Rozp. Gen.-Gub. Warsz. № 87, poz. 380).

USTAWA WYKONAWCZA,

dotycząca uwzględnienia potrzeb szkolnych mniejszości.

Na zasadzie § 16, ustęp 3 ustawy z dnia dzisiejszego, dotyczącej uwzględnienia potrzeb szkolnych mniejszości, postanawia się, co następuje:

§ 1.

Podziału przypadających według § 16, ustęp 1 i 2 wymienionej ustawy niemiecko-ewangelickiemu krajowemu związkowi szkolnemu w Łodzi, względnie należącym do szkolnym gminom sum z funduszków państwowych dokonywa krajowy związek szkolny, któremu sumy te będą przekazywane w ratach kwartalnych, na początku każdego kwartału, w ogólnej kwocie, z tym zastrzeżeniem, że te sumy mogą być zużytkowane wyłącznie na personalne i rzeczowe potrzeby należących do związku szkół elementarnych gmin szkolnych, jakoteż zakładów kształcących nauczycieli lub innych instytucji dokształcania sił nauczycielskich. Krajowy związek szkolny składa z tego corocznie zarządowi szkolnemu dokładne sprawozdanie.

§ 2.

O każdym posiedzeniu zarządu krajowego związku szkolnego winny być uprzednio zawczasu powiadomione zwierzchnia państwowa władza szkolna, jakoteż zwierzchnia władza kościelna, z podaniem porządku dziennego. Wspomniane władze mają prawo brać udział w posiedzeniach przez przedstawicieli, którzy na żądanie muszą być w każdym czasie wysłuchani.

§ 3.

Do gmin szkolnych, złączonych w niemiecko-katolicki krajowy związek szkolny, stosują się w odpowiednim duchu §§ 1 i 2.

§ 4.

Niniejsza ustawa nabiera mocy obowiązującej w dniu 1 października 1917 r.

Warszawa, dnia 12 września 1917 roku.

Generał-Gubernator

von Beseler.

(Dz. Rozp. Gen.-Gub. Warsz. № 87, poz. 381).

DZIAŁ TRZECI.

1.

ROZPORZĄDZENIE

Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w przedmiocie tymczasowego sprawowania obowiązków służbowych w szkolnictwie Królestwa Polskiego przez dotychczasowych kierowników (czki) i nauczycieli (lki).

Wszyscy pełniący obecnie obowiązki kierowników (czek) i nauczycieli (lek) szkół publicznych Królestwa Polskiego z chwilą objęcia szkolnictwa przez Komisję Przejściową Tymczasowej Rady Stanu pozostają nadal na stanowiskach w charakterze kierowników (czek) i nauczycieli (lek) tymczasowych, aż do dalszych zarządzeń.

Warszawa, dnia 24 września 1917 r.

Przewodniczący Komisji Przejściowej
Tymczasowej Rady Stanu i
Dyrektor Departamentu
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
Józef Mikułowski-Pomorski.

Referent

Zygmunt Gąsiorowski.

2.

ROZPORZĄDZENIE

Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w przedmiocie obchodu setnej rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki.

Dzień 15 października r. b., jako setna rocznica śmierci bohatera narodowego Tadeusza Kościuszki, będzie wolny od zajęć szkolnych.

Szkołom, zarówno publicznym jak prywatnym, poleca się urządzenie uroczystego obchodu, który powinien przyczynić się do utrwalenia w duszach młodzieży wielkiej postaci bojownika za wolność Narodu Polskiego.

Inspektorowie Szkolni Okręgowi wydadzą odpowiednie instrukcje.

Warszawa, dnia 24 września 1917 r.

Dyrektor Departamentu
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
Józef Mikułowski-Pomorski.

Referent

Zygmunt Gąsiorowski.

